

Người Việt Khắp Nơi

Nhạc sĩ Nguyễn Đạt: “Ta yêu đời, đời sẽ yêu ta”

Khi nhạc sĩ Nguyễn Đạt vừa chấm dứt tiết mục trình diễn cuối trên sân khấu Canvas Café vào tối thứ bảy 28 tháng tư vừa qua, tất cả khán thính giả đồng loạt đứng dậy. Họ vỗ tay thật lâu, thật lâu. Những khuôn mặt còn chan hòa cảm xúc.

Lúc bấy giờ, bằng một giọng mang âm hưởng xúc động, bà Nga Dung, chủ nhân của Canvas, nói với những người chung quanh: “Tôi vừa thưởng thức một đêm nhạc tuyệt nhất đời tôi. Chưa bao giờ tôi yêu đời và yêu người như tối hôm nay”.

Trong số gần 200 người hiện diện ở Canvas Café hôm ấy, không hiểu có bao nhiêu người mang cùng tâm trạng với bà Nga Dung. Tuy nhiên, chắc chắn đêm nhạc sẽ để lại ấn tượng sâu đậm trong lòng họ. Trong hai giờ đồng hồ, qua tiếng đàn điêu luyện, giọng hát truyền cảm, và phong thái trình diễn độc đáo, Nguyễn Đạt đã dẫn đưa họ vào một thế giới âm thanh mới lạ. Thứ âm thanh đã đẩy lòng họ giãn rộng thêm ra, bao dung thêm ra, và yêu

đời, yêu người thêm.

Có thể nói tất cả những sáng tác anh trình bày hôm ấy đều phẳng phát hương vị Thiền đạo, thúc dục con người hoà điệu với đất trời, và hòa lạc trong mối tương giao giữa người với người, như lời lẽ sau đây trong một ca khúc:

Ta yêu đời, đời sẽ yêu ta

Ta quên người, người sẽ quên

ta

Tâm yên bình thì đời sẽ an vui

Lẽ sống một đời chỉ thế thôi

Khi trình bày ca khúc nêu trên trong phần cuối của chương trình, Nguyễn Đạt đã yêu cầu tất cả khán thính giả phụ họa. Chứng kiến cảnh mọi người cùng say sưa cất tiếng “*ta yêu đời, đời sẽ yêu ta; ta quên người, người sẽ quên ta*”, chúng ta mới cảm nhận được uy lực của Nhạc. Chẳng thế mà ngày trước cụ Khổng đã xem Nhạc là Đạo, là Minh Triết để cảm hóa lòng người, và đã dành bao tâm sức để soạn nên bộ Kinh Nhạc.

Đối với người nhạc sĩ tài hoa ấy, chúng tôi đã có giao tình bằng

hữu suốt hơn chín năm trời.

Tháng giêng năm 1998, gần 20 người chúng tôi từ Houston sang “Little Saigon” ở Nam California để làm việc cho hội Văn Hoá Khoa Học Việt Nam (VHKHVN). Nhân dịp này, nhà văn Trần Diệu Hằng có tổ chức một buổi họp mặt thân hữu dành cho chúng tôi tại tư gia của chị. Tối hôm ấy, chúng tôi gặp Nguyễn Đạt lần đầu, và nghe anh đàn, hát.

Sau khi thưởng thức tiếng đàn giọng hát của anh, một chị trong đoàn bảo:

- Chỉ riêng buổi tối hôm nay cũng đủ bỏ công cho chuyến đi của chúng mình.

Lúc bấy giờ, chúng tôi ngỡ lời mời Nguyễn Đạt trình diễn trong chương trình nhạc thính phòng kế tiếp của hội VHKHVN và anh đã nhận lời. Đến tháng giêng năm 2000, hơn 500 khách yêu nhạc tại Houston đã có cơ hội thưởng thức tài nghệ người nhạc sĩ tài hoa trong chương trình “*Đêm Nghe Trời Vào Xuân*” do hội VHKHVN tổ chức tại

thính đường Hamman Hall của đại học Rice.

Kể từ ngày ấy, Nguyễn Đạt đã xuất hiện thêm trong bốn chương trình nhạc thính phòng tại Houston; hai lần tại trung tâm sinh hoạt hội VHKHVN vào tháng sáu năm 2004 và tháng giêng năm 2007, một lần tại hội trường giáo xứ Thánh Tử Đạo vào tháng tư năm 2005, và lần cuối tại Café Canvas ngày 28 tháng 4 vừa qua. Trong tất cả những buổi trình diễn vừa kể, toàn thể khán thính giả đã đứng dậy vỗ tay tán thưởng cũng như cảm tạ người nhạc sĩ tài hoa ngay sau khi anh trình diễn xong tiết mục cuối. Họ đã đứng thật lâu, đứng một cách thật trang trọng, mặc dù biết sau đôi kính đen trên mặt, anh không nhìn thấy họ: anh bị khiếm thị bẩm sinh.

Cuộc đời của anh là một bức tranh đầy màu sắc. Có mảng tối như đôi mắt anh, nhưng cũng có mảng sáng, có lẽ sáng như tâm hồn anh.

Nguyễn Đạt sinh năm 1971 tại Việt Nam, mang hai dòng máu Mỹ

Việt. Ngay trước khi anh chào đời, người cha trở về Hoa Kỳ. Một thời gian sau, mẹ anh tái giá với một người Việt và sinh thêm em gái anh. Đến năm 1973, mẹ và cha kế của anh bị mất tích trong một cuộc chiến nên cậu bé Nguyễn Đạt và người em gái cùng cha khác mẹ bị đưa vào sống trong một viện mồ côi. Tháng tư năm 1975, khi miền Nam đổi chủ, viện mồ côi bị giải tán, Nguyễn Đạt bị đẩy ra sống đời vất vưởng trên hè phố Sài Gòn. Lúc bấy giờ anh chỉ là một cậu bé bốn tuổi nhưng phải cưu mang người em gái mới lên hai. Trong những ngày ấu thơ, Đạt đã phải cố gắng vượt bậc để tồn tại. Ngày, lang thang trên đường phố với đôi mắt mù lòa, bán vé số để mưu sinh và nuôi em. Đêm, hai anh em ngủ trên các vỉa hè thành phố. Rồi như một phép lạ, với sự giúp đỡ của một nhạc sĩ cũng khiếm thị, cậu bé mù lòa mồ côi ấy đã trưởng thành với kiến thức của một bậc trí giả, với tâm hồn nhân hậu, và với một tài nghệ tuyệt vời về âm nhạc. Nói cách ví von thì cuộc đời của cậu bé tật nguyền mồ côi ấy là một thứ cây đấng nở hoa.

Năm 1991, Nguyễn Đạt được sang Hoa Kỳ theo diện con lai cùng với người em gái. Anh định cư tại miền Nam California và nhập học

tại một trường trung học. Sau khi tốt nghiệp, anh ghi danh theo học ngành trình tấu tây ban cầm tại đại học California Sate Fullerton và tốt nghiệp cử nhân năm 1999.

Đối với giới yêu âm nhạc cổ điển tại California, tên tuổi Nguyễn Đạt đã được biết đến từ năm 1994, ngay khi anh vừa bước lên đại học. Năm ấy, Nguyễn Đạt đã đoạt giải nhất trong cuộc thi trình tấu tây ban cầm nhạc cổ điển tại miền Nam California và sau đó chiếm huy chương vàng toàn tiểu bang. Trong suốt 13 năm qua, anh tiếp tục đoạt nhiều giải thưởng cao quý về âm nhạc, được mời biểu diễn trong nhiều chương trình trình tấu nhạc cổ điển do người bản xứ tổ chức và được nhắc nhở trong nhiều tờ báo có uy tín tại Hoa Kỳ. Điển hình là tạp chí Reader's Digest, một tạp chí có hàng triệu độc giả, trong số phát hành tháng 3 năm 1997 đã có một bài khá dài về cuộc đời anh. Trong bài báo mang nhan đề "Music Was His Passport" (Âm Nhạc Là Thông Hành Của Nguyễn Đạt), ký giả Anita Bartholomew thuật lại những cơ duyên và sự phấn đấu cam go đã biến một cậu bé mang hai dòng máu, mồ côi, mù lòa, không nhà cửa, lang thang kiếm sống trên các vỉa hè Sài Gòn trở thành một cầm

thủ tài hoa của âm nhạc Hoa Kỳ (Ngày Nay đã dịch nguyên văn bài viết của ký giả Anita Bartholomew để đăng trong số báo phát hành ngày 1 tháng 1 năm 2000).

Sau khi tốt nghiệp đại học, Nguyễn Đạt đã thành lập một ban nhạc mang tên Bayadera mà các nhạc sĩ thành viên thuộc những sắc dân khác nhau như Việt Nam, Hoa Kỳ, Mễ Tây Cơ, Guatemala, Tây Ban Nha, Ba Tư, v.v.. Đây là một ban nhạc chuyên nghiệp mang bản chất đa văn hóa và ký hợp đồng trình diễn tại nhiều nơi. Cho đến hôm nay, Bayadera đã thực hiện được hai CD gồm những sáng tác của các thành viên trong ban nhạc và với phong cách trình diễn đặc biệt của họ.

Trở lại với đêm nhạc tại Canvas Café, trong hai giờ đồng hồ, Nguyễn Đạt đã làm say mê khán thính giả qua những sáng tác mang tính nhân bản của anh. Trong số này có "Xuân Bốn Mùa" với những lời nhắn nhủ mỗi mùa đều là mùa xuân nếu chúng ta biết sống; có "Tình Mơ" ca ngợi nét đẹp của những tâm hồn tha thiết yêu nhau; và có "Gã Diên Trên Đồi Hoang" trách móc sự hời hợt của những mắt nhìn phàm tục, chỉ nhìn thấy sự hào nhoáng bên ngoài mà không nhận ra được vẻ đẹp tâm hồn. Đặc biệt, Nguyễn Đạt

đã tinh tona kiểu ngòi thiên khi trình bày ca khúc sau, được điểm xuyết bằng tiếng "umm ba la ni" huyền bí của Mật Tông, phát ra từ một nhạc cụ của Ấn Độ.

Ngoài những sáng tác mang âm hưởng "Nguyễn Đạt", trong buổi tối hôm ấy, người nhạc sĩ tài hoa cũng đã trình bày một vài nhạc phẩm nổi tiếng của âm nhạc Việt Nam cũng như âm nhạc thế giới. Tuy nhiên, anh đã làm mới những nhạc phẩm này qua cách trình bày độc đáo của anh. Chẳng hạn như trong *Hòn Vọng Phu* của Lê Thương, với chiếc Tây Ban Cầm, Nguyễn Đạt đã tạo ra những hợp âm theo tiết điệu Flamenco xen lẫn âm hưởng nhạc cổ Việt Nam bằng cách búng, gảy, vuốt giây đàn, và gõ vào thùng đàn, khiến người nghe cảm tưởng như có cả một giàn nhạc đồng tấu đang hòa tấu. Trong *Thu, Hát Cho Người* của Vũ Đức Sao Biển, anh đã đem lại thú vị cho mọi người qua lối trình bày mang âm hưởng nhạc jazz và blue. Trong ca khúc nổi tiếng *Imagine* của The Beatle, Nguyễn Đạt đã khiến cả căn phòng im ắng như uống từng lời hát và tiếng dương cầm của anh:

... *Imagine there's no countries
It isn't hard to do
Nothing to kill or die for*

*And no religion too
Imagine all the people
Living life in peace ...*

Phải chăng *Imagine* là niềm cảm hứng để Nguyễn Đạt sáng tác *Mây Vô Xứ*, ca khúc nói lên tư tưởng con người trong thế kỷ 21, một tư tưởng "toàn cầu hoá", mang tình yêu thương ra khỏi biên giới quốc gia:

*... Ta đời thênh thang đời không bến
Không có người nghe được nỗi riêng
Nơi ấy quê nhà nhưng rất lạ
Nơi này chung thân không lưu luyến
Ta theo vết luân hồi chơi rong
Nghêu ngao hát trên đời cuồng ngông
Đời tám hướng mười phương chia ngã
Đâu biết rằng một vũ trụ không ...*

Điểm đáng nói ở Nguyễn Đạt là tuy bị tật nguyên, bị đời bạc đãi, hắt hủi trong những ngày thơ ấu, nhưng anh không hề mang chút cay đắng nào trong tâm hồn. Trái lại anh luôn yêu cuộc đời, yêu loài người, yêu thiên nhiên, yêu cả trăng, sao, mây, sông, núi dù hình dáng những thứ này chỉ có trong tưởng tượng của anh. Chính Tình Yêu và nỗi an bình, hoan lạc trong tình yêu đã làm nên dòng nhạc Nguyễn Đạt.

Ba năm trước đây, trong một lần ghé Houston, Nguyễn Đạt đã đến thăm tôi và hai anh em có cơ hội hàn huyên với nhau suốt một buổi chiều. Hôm ấy, chẳng hiểu

nguyên do từ đâu, chúng tôi nói với nhau rất nhiều về Thiên. Lúc bấy giờ, tôi thật sự ngạc nhiên trước kiến thức sâu rộng về Thiên của anh, và nhận ra rằng mỗi sáng tác của anh là một thông điệp về Tình Yêu, về An Bình, về nghệ thuật sống đặt căn bản trên thiên học và triết lý đông phương. Từ đó, trong thâm tâm, tôi luôn xem Đạt như một thiên sư lạc lõng giữa chợ đời.

Năm ngoái, trên sân khấu của thánh đường University of San Diego, tôi đã mượn bốn câu thơ của nhà thơ Bùi Giáng để giới thiệu con người Nguyễn Đạt với khán thính giả trong một chương trình nhạc thánh phòng do phân hội VHKhVN ở San Diego tổ chức. Bốn câu thơ ấy như sau:

*Xin yêu hết và xin yêu mãi mãi
Trần gian ôi! cánh bướm cánh
chuồn chuồn
Con kiến bé cùng hoa hoang cỏ dại
Cả vì trùng sâu bọ cũng yêu luôn.*

Vâng, quả thật, bốn câu thơ ấy đã diễn tả thật đúng cái Tâm của Nguyễn Đạt.

Hàn huyên với nhau sau buổi trình diễn ở Canvas, khi được hỏi về những dự định trong tương lai, Nguyễn Đạt cho biết anh đang chuẩn bị thực hiện một album với những ca khúc Việt Nam do anh sáng tác. Theo dự định, album sẽ

được hội VHKhVN giới thiệu với quý đồng hương trong một chương trình Nhạc Nguyễn Đạt, được tổ chức vào đầu năm 2008 tại Houston, và sau đó sẽ được mang ra thị trường hải ngoại. Nguyễn Đạt cũng bày tỏ niềm hy vọng album nhạc của anh sẽ được đông đảo quý đồng hương đón nhận, để anh có thêm phương tiện giúp đỡ trường Khiêm Thị Bừng Sáng tại Sài Gòn. Ngôi trường này chính là niềm hy vọng của những thanh thiếu niên bị tật nguyên như anh, mà anh đã âm thầm giúp đỡ từ nhiều năm qua.

Hôm nay, ngồi viết những dòng về anh, tôi chợt nhớ đến đôi câu thơ trong *Truyện Kiều* của cụ Nguyễn Du:

Thiện căn ở tại lòng ta

Chữ Tâm kia mới bằng ba chữ

Tài

Sống trên đời, có lẽ chúng ta đã gặp không ít kẻ có tài và cũng không ít kẻ có tâm. Tuy nhiên, một kẻ vừa có tài lại vừa có tâm không phải là người chúng ta dễ dàng bắt gặp.

May mắn thay, những người hiện diện ở Canvas Café tối 28 tháng tư đã gặp được một kẻ vừa có tài vừa có tâm như thế: Nguyễn Đạt. Và may mắn thay, chúng ta đã học được những bài học quý báu về Yêu Thương, về Nhân Ái qua tiếng đàn và giọng hát độc đáo của anh.

